

(संवत् २०७९ साल कार्तिक मसान्तसम्म भएका संशोधन मिलाइएको)

राष्ट्रिय सेवा दल ऐन, २०२७

लालमोहर र प्रकाशन मिति

२०२७।६।१८

संशोधन गर्ने ऐन

प्रमाणीकरण र प्रकाशन मिति

गणतन्त्र सुदृढीकरण तथा केही नेपाल कानून

संशोधन गर्ने ऐन, २०६६

२०६६।१०।७

२०२७ सालको ऐन नं. १०

२.....

राष्ट्रिय सेवा दलको व्यवस्था गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना: नेपाल २..... का छात्रछात्राहरुमा देश २..... बफादारीको भावना अझ बढी जागृत गराई राष्ट्रिय सेवा भाव विकसित गरी योग्य र अनुशासित नागरिक बनाउन र उनीहरुमा नेतृत्वको क्षमता बढाउन सैनिक तालीम दिनु वाञ्छनीय भएकोले,

श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेववाट राष्ट्रिय पञ्चायतको सल्लाह र सम्मतिले यो ऐन बनाइबक्सकोछ ।

१. संक्षिप्त नाम, विस्तार र प्रारम्भ: (१) यस ऐनको नाम "राष्ट्रिय सेवा दल ऐन, २०२७" रहेको छ ।

(२) यो ऐन नेपाल २..... भर लागू हुनेछ ।

(३) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,-

(क) "सेवा दल" भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत गठन गरिएको राष्ट्रिय सेवा दल सम्झनु पर्छ ।

← यो ऐन संवत् २०६५ साल जेठ १५ गतेदेखि लागू भएको ।

२ गणतन्त्र सुदृढीकरण तथा केही नेपाल कानून संशोधन गर्ने ऐन, २०६६ द्वारा झिकिएको ।

(संवत् २०७९ साल कार्तिक मसान्तसम्म भएका संशोधन मिलाइएको)

- (ख) “विश्वविद्यालय” भन्नाले प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम नेपाल २..... मा स्थापित भएको विश्वविद्यालय सम्झनु पर्छ र सो शब्दले त्यस्तो विश्वविद्यालयसँग सम्बद्ध महाविद्यालय समेतलाई जनाउँछ ।
- (ग) “विद्यालय” भन्नाले नेपाल सरकारबाट स्वीकृति प्राप्त भएको माध्यामिक स्तरको शिक्षण संस्था सम्झनु पर्छ ।
- (घ) “युनिट” भन्नाले सेवा दलका गणदेखि पति सम्मलाई जनाउँछ ।
- (ङ) “तोकिएको” वा “तोकिए बमोजिम” भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत बनेका नियमहरूमा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्छ ।

३. सेवा दलको गठन र विघटन: (१) नेपाल सरकारले एक सेवा दलको गठन गर्नेछ ।

(२) नेपाल सरकारले तोकिएको जिल्लाहरूमा आवश्यकतानुसार सेवा दलको एक वा एकभन्दा बढी युनिट गठन गर्न सक्नेछ ।

(३) उपदफा (२) अन्तर्गत गठन गरिने सेवा दलको युनिटमा विश्वविद्यालय वा विद्यालयको विद्यार्थीहरूलाई भर्ना लिइनेछ ।

(४) नेपाल सरकारले उपदफा (२) अन्तर्गत गठन गरिएको कुनै पनि युनिटलाई भङ्ग गर्न वा पुनः गठन गर्न सक्नेछ ।

४. सेवा दलको विभाजन: सेवा दलमा निम्न डिभिजनहरू हुनेछन्:-

- (क) सिनियर डिभिजन, र
- (ख) जुनियर डिभिजन ।

२ गणतन्त्र सुदृढीकरण तथा केही नेपाल कानून संशोधन गर्ने ऐन, २०६६ द्वारा झिकिएको ।

(संवत् २०७९ साल कार्तिक मसान्तसम्म भएका संशोधन मिलाइएको)

५. भर्ना: तोकिएको योग्यता पुगेका विश्वविद्यालयका विद्यार्थीले सेवा दलको सिनियर डिभिजनमा र विद्यालयका विद्यार्थीले सेवा दलको जुनियर डिभिजनमा भर्ना हुन सक्नेछ ।
६. सेवा दलबाट हट्ने: देहायको अवस्थामा सेवा दलमा भर्ना भएको व्यक्ति सेवा दलबाट हट्नेछः-
- (क) निश्चित अवधिको लागि भर्ना गरिएकोमा सो अवधि समाप्त भएमा, वा
 - (ख) विश्वविद्यालय वा विद्यालयको विद्यार्थी नरहेमा, वा
 - (ग) तोकिए बमोजिम हटाइएमा ।
७. अधिकृतहरूको नियुक्ति: (१) नेपाल सरकारले सेवा दल वा सेवा दलको कुनै युनिटको लागि कुनै विश्वविद्यालय वा विद्यालयका कर्मचारीलाई वा अन्य कुनै व्यक्तिलाई अधिकृतमा नियुक्ति गर्न सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) अन्तर्गत नियुक्ति भएका अधिकृतको काम, कर्तव्य र अधिकार तोकिए बमोजिम हुनेछ ।
८. सैनिक सेवाको लागि बाध्यता नहुने: यस ऐन अन्तर्गत सेवा दलमा भर्ना गरिएको व्यक्तिलाई सेवा दलमा भर्ना भएको कारणले मात्र सैनिक सेवामा काम गर्न बाध्य गराइने छैन ।
- तर, त्यस्तो व्यक्तिले तोकिए बमोजिमको काम कर्तव्य गर्नु पर्नेछ ।
९. जरिवाना: यस ऐन अन्तर्गत सेवा दलमा भर्ना गरिएको कुनै व्यक्तिले यस ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम विपरीत कुनै काम गरेमा तोकिएको अधिकारीले तोकिए बमोजिम असुल उपर गर्ने गरी बढीमा रु. १००।- एक सयसम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ ।
१०. सल्लाहकार समिति: नेपाल सरकारले सेवा दलको प्रशासन र संगठन सम्बन्धी नीति विषयमा सल्लाह दिन तोकिए बमोजिमको एक सल्लाहकार समिति गठन गर्न सक्नेछ ।

(संवत् २०७९ साल कार्तिक मसान्तसम्म भएका संशोधन मिलाइएको)

११. मान्यता दिने: यो ऐन जारी हुँदाको बखत गठन भैरहेको राष्ट्रिय सेवा दल यसै ऐन अन्तर्गत गठन भएको मानिनेछ ।

१२. नियम बनाउने अधिकार: (१) यस ऐनको उद्देश्य कार्यान्वित गर्नको लागि नेपाल सरकारले नियम बनाउन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) को अधिकारमा प्रतिकूल असर नपर्ने गरी ती नियमहरूमा देहायका कुराहरूको व्यवस्था गर्न सक्नेछ:-

- (क) युनिटमा भर्ना हुने व्यक्तिको योग्यता,
- (ख) युनिटमा भर्ना गर्ने तरिका, भर्ना शर्त र भर्ना अवधि,
- (ग) युनिटमा भर्ना हुन चाहने व्यक्तिको स्वास्थ्य परीक्षण गराउने,
- (घ) युनिटमा भर्ना गरिएको व्यक्तिलाई प्रारम्भिक र आवधिक सैनिक तालीम दिने,
- (ङ) युनिटमा भर्ना गरिएको व्यक्तिको सैनिक तालीम अवधिमा पालना गर्नु पर्ने सैनिक वा अन्य कर्तव्य,
- (च) युनिटमा भर्ना गरिएको व्यक्तिले साधारणतः पालन गर्नु पर्ने अनुशासन,
- (छ) युनिटमा भर्ना गरिएको व्यक्तिले गर्नु पर्ने सार्वजनिक काम र कर्तव्य,
- (ज) प्रमाणपत्र वा परिचय पत्रको व्यवस्था,
- (झ) यस ऐनको दफा ७ अन्तर्गत नियुक्ति गरिएका अधिकृतले पाउने पारिश्रमिक भत्ता,
- (ञ) यस ऐन अन्तर्गत सेवा दलमा भर्ना गरिएको व्यक्तिलाई हटाउने,
- (ट) यो ऐन बमोजिम लागेको जरिवाना असुल उपर गर्ने,

(संवत् २०७९ साल कार्तिक मसान्तसम्म भएका संशोधन मिलाइएको)

- (ठ) यस ऐन अन्तर्गत गठन गरिने सल्लाहाकार समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार,
- (ड) यस ऐन अन्तर्गत तोकिएको वा तोक्नु पर्ने अन्य कुराहरू,
- (ढ) तोकिए बमोजिमको सुविधा सेवा दलका छात्र छात्राहरूलाई उपलब्ध गराउने ।

कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय

दृष्टव्यः केही नेपाल कानून संशोधन गर्ने ऐन, २०६३ द्वारा रूपान्तर गरिएका शब्दहरूः
“श्री ५ को सरकार” को सट्टा “नेपाल सरकार” ।

(मिति २०७९।८।२५ गते अद्यावधिक गरेको)

(५)